

Čtení

Iz 35,4-7a – Žl 146,6c-7.8-9a.9bc-10 – Jak 2,1-5 – Mk 7,31-37

Text evangelia pro děti

Ježíš odešel z tyrského kraje a šel přes Sidón územím Desetiměstí ke Galilejskému moři. Přivedli k němu hluchoněmého a prosili ho, aby na něho vložil ruku. Vzal ho stranou od zástupu, vložil mu prsty do uší, dotkl se slinou jeho jazyka, vzhlédl s povzdechem k nebi a řekl: „Effatha!“, to znamená: „Otevři se!“ A hned se mu otevřel sluch, rozvázal se mu jazyk a mluvil správně. (Ježíš) jim pak přikázal, aby o tom nikomu neříkali. Čím více však jim to přikazoval, tím více to rozlašovali. Byli celí užaslí a říkali: „Dobře všechno udělal, i hluchým dává sluch, i němým řeč!“

Slova k vysvětlení

Území Desetiměstí: oblast, kde žili pohané – ne-židé

Hluchoněmý: hluchý i němý člověk zároveň

Effatha: aramejské slovo, výzva „Otevři se“

Zamyšlení pro práci s dětmi

Komentář k evangeliu: Tento úryvek vypráví o Ježíšově uzdravující moci. Ježíš konal zázraky jako znamení, která měla lidem pomoci uvěřit, že je poslán od Otce, který člověku prokazuje lásku a chce jej přivést zpět do společenství s Bohem.

Na dnešním příběhu je zajímavé, že ačkoli většinou postižení prosí Ježíše sami o pomoc a pak mu děkují, tento hluchoněmý je jakoby pasivní: jiní lidé ho přivádí k Ježíši, Ježíš se pak na ně obrací, aby to nikomu neříkali, jiní lidé nad Ježíšem žasnou. Účinek je však stejný jako u všech zázraků uzdravení, vede k úžasu a chvále nad Ježíšovou mocí. Zvláště tuto neděli je důležité zaznamenat souvislost s prvním čtením, které hovoří o Izajášově proroctví o Mesiáši: „Tehdy se otevrou oči slepých, odemknou se uši hluchých.“ Evangelista Marek tak svým čtenářům dává tímto úryvkem najevo, že onen slíbený Mesiáš je právě Ježíš.

Poselství textu o spáse: Bůh stvořil svět jako dobrý, lidským svobodným rozhodnutím do něj vstoupil hřích. Bible hovoří o tom, že jeho důsledkem nejsou jen pokažené lidské vztahy, poškozeno je stvoření jako celek: nemoci, přírodní katastrofy apod. Bůh však lidem slíbil zachránce – Spasitele – Mesiáše, který nad hříchem zvítězí a obnoví stvoření v jeho kráse a dobrotě. Jedním z „důkazů“, že je tímto Mesiášem právě Ježíš, je i tento zázrak uzdravení. (Pozn.: Je důležité dát pozor, aby v dětech nevzniklo přesvědčení, že nemoc konkrétního člověka je důsledkem jeho osobního hříchu. Otázka, proč nemoci a katastrofy postihují jen některé lidi, je spojena s tajemstvím zla ve světě, a přesnou odpověď na ni neznáme. Jisté ovšem je, že Ježíš všem, kteří jsou v nouzi, přichází na pomoc.)

Souvislost s liturgií: Právě z tohoto textu vychází starobylý obřad „Effatha (Efeta)“ – „Otevři se“, který je slaven s katechumeny – těmi, kdo se připravují na křest. Kněz se dotýká pravého a levého ucha i zavřených rtů katechumena a modlí se, aby byl schopen naslouchat Božímu slovu a ústy vyznávat víru. Podobné gesto můžeme najít při mši svaté před evangeliem. Po pozdravu kněze nebo jáhna „Pán s vámi“ děláme malé znamení kříže na čele, ústech a srdci a tím prosíme, aby Boží slovo osvítilo naši mysl, očistilo srdce a otevřelo ústa k Boží chvále.

Plnější smysl – aktualizace poselství pro náš život: O několik řádků později Marek píše o události, kdy se Ježíšovi učedníci znepokojují nad tím, že nemají co jíst (ačkoli už před tím byli svědky toho, jak Ježíš zázračně rozmnožil chleby a ryby a nasýtil zástup). Obrací se tedy na ně se slovy „Máte oči a nevidíte, máte uši a neslyšíte!“ (Mk 8,18). I my můžeme být v životě hluší a slepí. Nenasloucháme Božímu slovu, nejsme schopni vidět Boží přítomnost kolem nás. Potřebujeme, aby i našim očím a uším Ježíš řekl „Otevři se“, nebojme se ho o to pravidelně prosit.

3 – 6 let

Viděli jste už někdy slepého člověka? Jak se pozná, že je slepý? Má slepeckou bílou hůl, někdy psa... Musí to pro něj být těžké, například na ulici, aby se zorientoval, kam má jít, na který autobus nastoupit... Potřebuje pomoc druhých lidí. Pán Ježíš také viděl slepého člověka. Jeho srdce je naplněné láskou, a proto mu pomohl

tak, jak mohl, protože je Božím Synem, který byl poslán na svět, aby lidem svědčil o Boží lásce. Jak Ježíš pomohl slepci? Co na to říkali lidé, kteří byli svědky této události?

6 – 9 let

Dovedete si představit, že byste byli slepí? A ještě k tomu zároveň hluchí? Jak byste se takhle dostali třeba na druhý konec města, nebo dokonce do cizího města třeba za babičkou? Asi by se vám šlo velmi těžko a mohli byste i několikrát zabloudit.

Po čem asi touží slepý člověk? Kdo mu může jeho přání splnit? Znáte někoho slepého ve svém okolí? Proč nám církev tento příběh znovu vypráví, když je slepců kolem nás málo? Lidé si totiž všimli, že člověk může „nevidět“ a „neslyšet“, i když má oči a uši zdravé. Vede to k tomu, že se trápí nebo si myslí, že ho nikdo nemá rád, že není tak dobrý, jako ostatní, že ... (Hovořte s dětmi o příkladech, které jsou schopny jmenovat, postupujte k vlastní hluchotě a slepotě). Ježíš chce uzdravit každého z nás a často to je prostřednictvím lidí, kteří vidí naši situaci jinak než my.

9 – 14 let

V dnešním prvním čtení jsme slyšeli úryvek z proroctví z knihy proroka Izajáše. Tato biblická kniha je dílem více autorů a vznikala během dlouhého časového období. Důležité ale je, že to bylo vždy v době, kde byl Boží lid v nějakém nesnáz: ohrožení Asyřany a později Babyloňany, kteří zničili Jeruzalémský chrám. V této smutné době ale jasně zaznívají nadějeplné přísliby, že Bůh nezapomíná na svůj lid, vysvobodí ho z jeho útrap a hlavně: daruje mu zachránce – Spasitele – Mesiáše. Prorok hovoří o tom, jak se příchod Mesiáše pozná. V evangeliích pak vidíme, že Ježíš jedná jako tento slibovaný Mesiáš. V tomto případě uzdravuje hluchoněmého, ale v evangeliích je mnoho příkladů uzdravení, vzpomenete si na některá z nich? Ježíš je Mesiášem stále, i v dnešní době, a přichází nás zachránit od našich trápění, bolestí a hříchů, i když se projevují různě. Vzpomenete si na nějakou situaci, kdy vás Ježíš „uzdravil“? Potřebovali byste, aby vás od něčeho uzdravil? Cítíte se někdy „slepí“ nebo „hluchí“? (Odpovídat lze soukromě na papír.)

Aktivita

3 – 6 let

Pomůcky: papíry, pastelky, Hosana modrá

Na základě zamyšlení zazpíváme s dětmi písničku *Effatha* (Otevři, Pane, č. 58). V rozvinutí druhé sloky je necháme nakreslit, co je zve k Boží chvále, tj. z čeho mají radost, za co chtějí Bohu děkovat.

6 – 9 let

Pomůcky: šátky do dvojic, překážky, tužší papíry, tužky a pastelky

Na úvod zařadíme zážitkovou aktivitu. Vytvoříme z dětí dvojice, a jedno z dvojice si zaváže šátkem oči. Vytvoříme alespoň krátkou překážkovou dráhu. Úkolem vidícího dítěte bude druhé dítě dráhou provést, pak si role vymění. Pak se s dětmi posadíme do kruhu a chvíli je necháme hovořit o tom, jak se při tom cítily. Bylo to příjemné/nepříjemné? Měly z něčeho strach? Asi se shodnou na tom, že to nebylo příliš příjemné. Když nevidíme, můžeme cítit strach z toho, co je nebo není v prostoru před námi. Jak jsme si už říkali, slepí můžeme být i duchovně, když nejsme schopni vidět Boha kolem nás – ať je to z jakéhokoli důvodu (trápění, smutek, hřích) – a pak se můžeme cítit ztracení nebo osamělí. Až na nás něco takového přijde, můžeme využít pomůcku, kterou si vyrobíme: připomínku situací, za které jsme Bohu vděční. Každý si na svůj papír (měl by být tvrdší, aby něco vydržel) napíše nebo nakreslí situace, věci nebo osoby, které má rád a za které chce Bohu děkovat. Nadepsat si ho můžeme „Effatha“ – „Otevři se“ a doma si ho uložit někam, kde se k němu budeme moci v těžkých chvílích vrátit.

9 – 14 let

Pomůcky: text žalmu této neděle pro každého: Žl 146,6c-7.8-9a.9bc-10 (dostupný např. na www.liturgie.cz/lekcionar/); papíry, tužky; Hosana modrá

Žalm 146 vypráví o tom, co dobrého Hospodin pro člověka dělá. Nejprve si ho přečte každý sám. Podle nálady skupiny (a) si každý účastník může sestavit vlastní žalm, buď na základě svých zkušeností, nebo na základě toho, co by si přál, aby pro něj nebo pro jeho blízké Bůh udělal. (b) Lze také tvořit jeden společný žalm na základě společného přemýšlení všech účastníků. Na závěr můžeme zazpívat podle nálady skupiny klidnější *Každý den* (č. 612) nebo rychlejší *Vzdejme Pánu díky* (č. 275).

Obrázek

Uzdravení hluchoněmého